

ОЦІНКА РОБОТИ ПАТ «СК «ОРАНТА-СІЧ» В ГАЛУЗІ АВТОТРАНСПОРТНОГО СТРАХУВАННЯ ТА НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

Анотація. Досліджено основні напрями роботи страховика в галузі автотранспортного страхування. Проаналізовано фінансові показники діяльності страхової компанії у сфері автострахування. Надані пропозиції щодо поліпшення роботи організації в галузі страхування автотранспортних ризиків.

Ключові слова: автострахування, КАСКО, ОСЦПВВНТЗ, Зелена карта, страхові премії, страхові виплати, умови страхування.

Постановка проблеми. Автомобільний транспорт є найнебезпечнішим зі всіх доступних людині. Саме дорожньо-транспортні пригоди ставлять його на перше місце за кількістю загиблих і постраждалих. У 2010 році, за даними ООН, Україна посіла друге місце серед 49 країн Європи за смертністю внаслідок ДТП, одразу після Російської Федерації. [1] Стан аварійності в Україні багато в чому визначається рівнем автомобілізації. І незважаючи на економічну кризу, ємність автотранспортного ринку України буде наростати в довгостроковому періоді, тим самим загострюючи існуючі проблеми дорожнього руху. Засобами, за допомогою яких уряд країни може позитивно вплинути на зниження аварійності на дорогах, є: страхування, соціальна реклама, поліпшення якості доріг, підвищення штрафних санкцій за порушення правил дорожнього руху тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомим внеском у розвиток та становлення ринку автотранспортного страхування стали історичні, практичні та логічні дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених Шахова В.Г., Юлдашева Р.Т., Гінзбурга А.І., Балабанова І.Т., Зальотова О.М., Осадця С.С., Вовчака О.Д., Яворської Т.В., Тринчука В.В., Ткаченко Н.В. Віддаючи належне доробку учених у цій сфері, слід зазначити, що проблеми розвитку автотранспортного страхування в Україні продовжують залишатись актуальними.

Постановка завдання. Метою статті є оцінка діяльності досліджуваної страхової компанії в галузі страхування автотранспортних ризиків та визначення напрямів її удосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою наближення страхових продуктів до потреб страхувальників ПАТ «СК «Оранта-Січ» постійно модифікує свої програми автострахування, подовжуючи дію полісів КАСКО без підвищення ціни, варіюючи тарифні сітки, пропонуючи клієнтам набір додаткових послуг, пов'язаний з експлуатацією автомобіля.

Основними видами автотранспортного страхування в ПАТ «СК «Оранта-Січ» є добровільне страхування автотранспортних ризиків (КАСКО), ОСЦПВВНТЗ та Зелена карта.

За даними Інтернет-журналу «Про страхування» [2] в галузі страхування автотранспортних ризиків працюють більше 150 страхових компаній, серед яких і ПАТ «СК «Оранта-Січ». Складений у 2011 році рейтинг страхових компаній показав, що ПАТ «СК «Оранта-Січ» за показниками «Страхові премії» та «Страхові виплати» з автоКАСКО займає 46 місце, з ОСЦПВВНТЗ – 30 місце, з міжнародного страхування «Зелена карта» – 24 місце. Розглянемо надходження страхових премій за договорами автоКАСКО, ОСЦПВВНТЗ та «Зелена карта», страхові виплати та рівень виплат за останні 5 років роботи страхової компанії в галузі страхування автотранспортних ризиків (табл. 1)

Аналіз даних таблиці 1 показав, що обсяг страхових премій за договорами автокаско за досліджуваний період зросли на 22,57%. Однак, якщо розглядати динаміку надходжень страхових премій з 2009 р. (початок фінансової криз у країні), то спостерігається суттєве зниження обсягів страхових платежів на 23,5%, а отже можна стверджувати що у 2011 році даний показник не досяг докризового рівня і становив 7510,8 тис. грн.

Основні причини зниження надходжень страхових премій за договорами автокаско у ПАТ «СК «Оранта-Січ» за 2009-2011 рр. наведені на рис. 1.

Динаміка основних показників за договорами автоКАСКО, ОСЦПВВНТЗ та «Зелена карта» у ПАТ «СК «Оранта-Січ» за 2007 – 2011 рр., тис. грн.

Показники	2007 р.	2008р.	2009р.	2010р.	2011р.	Відхилення	
						+/-	%
За договорами автоКАСКО							
Обсяги сплачених премій	6127,7	9823,6	8857,6	7705,4	7510,8	1383,1	22,57
Страхове відшкодування	3391,7	5567,1	6138,1	4475,8	4082,5	690,8	20,37
Рівень виплат, %	55,35	56,67	69,30	58,09	54,36	-1,01	–
За договорами ОСЦПВВНТЗ							
Обсяги сплачених премій	6669,3	9509,4	10401,6	13498,0	16618,5	9949,2	149,18
Страхове відшкодування	952,1	2683,6	3307,1	4058,9	4954,1	4002,0	420,33
Рівень виплат, %	14,28	28,22	31,79	30,07	29,81	15,53	–
За міжнародними договорами «Зелена карта»							
Обсяги сплачених премій	58,5	16,1	н/д	36,9	58,1	-0,4	-0,68
Страхове відшкодування	0,5	2,0	н/д	–	–	–	–
Рівень виплат, %	0,85	12,42	н/д	–	–	–	–

Джерело: [2]

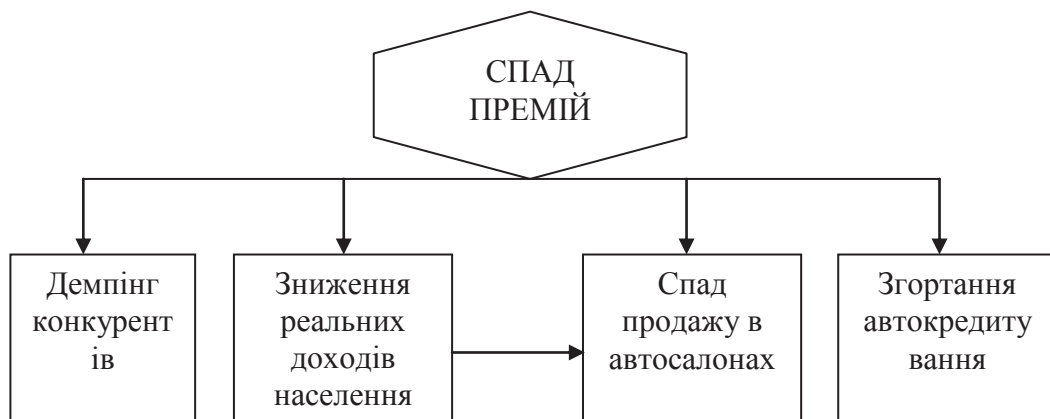

Рис. 1. Основні причини зниження надходжень страхових премій за договорами автокаско у ПАТ «СК «Оранта-Січ»

Зниження обсягів страхових премій по автокаско пов'язане зі згоранням ПАТ «СК «Оранта-Січ» традиційних каналів збуту полісів через банки та автосалони. Низька платоспроможність населення та згорання банківського кредитування призвели до спаду обсягів продажів нових автомобілів. Відзначається зростання напруженості у співпраці з банками. Для акредитації страхових компаній останні вимагають внесення депозитів та сплату комісійних за доступ до банківського каналу продаж.

Зростання величини страхових премій за договорами авто каско спровокувало збільшення виплати страхових відшкодувань клієнтам ПАТ «СК «Оранта-Січ» на 20,37%. Найбільші обсяги страхових виплат були у 2009 році, коли в країні склалася нестабільна економічна ситуація і спостерігалася хвиля шахрайств з метою отримання особистої матеріальної вигоди у вигляді страхових виплати за договорами автокаско. Найчастіше спроби шахрайства намагаються здійснити позичальники банків, які відчують труднощі з погашенням кредиту. Бажаючи позбутися великого боргу, вони нерідко намагаються перекласти погашення кредиту на плечі страховика.

У той же час, ПАТ «СК «Оранта-Січ», довіряючи своїм клієнтам здійснювала виплати за всіма страховими випадками, про що свідчить рівень страхових виплат, який протягом 2007-2011 рр. коливався в межах від 54,4% у 2011 р. до 69,3% у 2009 р. Цей показник діє на користь страхової компанії, визиваючи тим самим довіру до страхової компанії і відсутність сумніви у спроможності нею сплатити страхове відшкодування при настанні страхового випадку.

На відміну від договорів автокаско, за договорами ОСЦПВВНТЗ спостерігається позитивна динаміка за всіма фінансовими показниками. Так надходження страхових премій зросли за досліджуваний період у 2,5 рази, страхові виплати у 5.2 рази, а рівень виплат збільшився на 15,53%. Це говорить про те, що на сьогодні, для більшості автовласників відзначений вище вид страхування стає найважливішим інструментом захисту від будь-яких ризиків, пов'язаних з використанням автотранспортного засобу як джерела підвищеної небезпеки. Позитивна динаміка фінансових показників за договорами ОСЦПВ, також говорить про те, що балансовою складовою цього процесу є, з одного боку, надійність і фінансова можливість ПАТ «СК «Оранта-Січ», з іншого - економічно обґрунтована вартість якісної послуги і своєчасне виконання страховиком, взятих на себе фінансових зобов'язань за результатами страхових подій.

Надходження страхових платежів за міжнародними договорами страхування «Зелена карта» в 2007 та 2011 рр. знаходилися майже на одному рівні. А ось у 2008-2010 рр. їх обсяги суттєво зменшувалися, що також є відголоском фінансової кризи і свідчить про зниження платоспроможності населення та зменшення кількості виїжджаючих за кордон. За останні два роки випадати за договорами «Зелена карта» не відбувалися.

Отже, страхування автотранспорту сьогодні переживає не найкращі свої часи в Україні. Зниження попиту на продукти автострахування, зменшення кількості премій, зменшення довіри до страховиків, підвищення шахрайства з обох боків, зменшення кількості продажу нових автомобілів, яке наведено вище, а звідси зменшення банківського кредитування та ще купа проблем не минули і наш вітчизняний ринок страхування.

Тому, ПАТ «СК «Оранта-Січ» має створити конкурентне середовище на страховому ринку з продажу всіх своїх страхових продуктів, зокрема, договорів автотранспортного страхування, впровадження нових фінансових інструментів, підвищення якості страхових послуг. З цією метою необхідно:

1) посилити спілкування з потенційними страхувальниками, надавати їм різноманітні консультації зі страхування автотранспортних ризиків та інших питань, що не виходять за межі статутної діяльності компанії;

2) удосконалювати правила автострахування (автокаско) у різних напрямках, зокрема розширювати диференціацію тарифних ставок за різними ознаками і заохочувати до укладання договорів страхування на більш високі страхові суми;

3) тісніше співпрацювати з місцевими органами влади. Ці стосунки можуть виявлятися у взаємному прагненні розслідувати причини страхових подій, створити зручніші умови для розміщення офісу компанії, рекламних матеріалів, фінансувати за рахунок коштів страховика ряд запобіжних заходів тощо;

4) застосовувати різноманітних пільг, які є стимулом для страхувальника і розширяють їх коло. Це такі пільги, як:

а) знижка зі страхового платежу у разі безаварійної їзди страхувальника і за умови укладання договорів страхування з однією компанією протягом кількох років підряд;

б) надання пільгового терміну для переукладання нового контракту (протягом цього терміну страхова компанія несе відповідальність у повному обсязі).

Усе це сприяє довготривалому співробітництву страхувальників з однією страховою компанією.

Висновки. Проаналізувавши роботу ПАТ «СК «Оранта-Січ» в галузі автотранспортного страхування можна зробити висновки, що компанія досягла значних результатів у цьому секторі страхування. Однак для подальшої ефективної роботи на ринку страхування автотранспортних ризиків ПАТ «СК «Оранта-Січ» має створити конкурентне середовище, за для чого має за необхідне удосконалювати існуючі та розробляти нові програми автострахування, підвищувати якості страхових послуг, застосовувати різноманітні пільги, тісніше співпрацювати з місцевими органами влади тощо.

Список літератури.

1. В Україні зростає смертність на дорогах, але ДАІ це приховує [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.pravo-kiev.com/>
2. Інтернет-журнал про страхування «Форіншурер» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://forinsurer.com/>

Annotation. A motor transport is most dangerous from all accessible to the man. Exactly road and transportation adventures put him at the first place after the amount of lost and injured. Facilities by means of that the government of country can positively influence on the decline of accident rate on roads are: insurance, social advertisement, improvement of quality of roads, increase of penalty approvals for violation of rules of travelling motion and others like that.

The basic types of motor transport insurance in PJC «IC «Oranta-sich» are voluntarily insurance of motor transport risks (insurance hull), obligatory insurance of responsibility of cars owners and Green map.

Most problems for an insurer in the sector of autoinsurance are observed on the sale of agreements of insurance hull. Decline of volumes of insurance bonuses for insurance hull related to rolling up PJC «IC «Oranta-sich» traditional channels of sale of policies through banks and motor

shows. Subzero solvency of population and rolling up of the bank crediting resulted in the slump of volumes of sales of new cars. The increase of tension registers in a collaboration with banks.

For further effective work at the market of insurance of motor transport risks PJSC «IC «Oranta-sich» must create a competition environment, after for what it is had for a necessity constantly to modify existing and to develop the new programs of autoinsurance, improve quality insurance services, apply various privileges, closer to cooperate with local authorities and others like that.

УДК 631.15:338.512

Сахно Л.А., доц. к.е.н.,
Котова С.О., асистент
Таврійський державний агротехнологічний університет

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ВИТРАТ ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ В АПВ

***Анотація.** Розглянуто питання організації внутрішнього аудиту як засобу реалізації інформаційно-контрольної функції управлінського обліку. Проведене дослідження дало нам змогу запропонувати обґрунтовану програму внутрішнього аудиту витрат основної діяльності для агропромислових підприємств.*

***Ключові слова:** внутрішній аудит, витрати, система внутрішнього контролю, центри відповідальності*

Постановка проблеми. Достовірність інформації значною мірою залежить від організації на підприємстві внутрішнього аудиту. Створення служби внутрішнього аудиту чи закріплення функціональних обов'язків аудитора за окремим працівником, є засобом реалізації інформаційно-контрольної функції управлінського обліку та має на меті допомогти керівництву підприємства підвищити ефективність управління. Впровадження внутрішнього аудиту в практику АПВ має важливе значення. Проте з різних причин внутрішній аудит на підприємствах цієї галузі не проводиться. Така ситуація, на нашу думку, пояснюється наступним:

– по-перше, відсутність інструкцій з організації та ведення внутрішнього аудиту, які враховують специфіку підприємств досліджуваної галузі;

– по-друге, причина, яка має суб'єктивний характер, є небажання створення «зайвої роботи» та висвітлення недоліків в організації виробничого процесу.